

2. n i f k e

שאלת שאלות היא הדרך הטובה ביותר לדלות מידע. לעתים אתם רק מחפשים מידע ואינכם יודעים מה אתם עתידים למצוא. לעתים אתם רק מעוניינים בתשובת כן או לא.

שאלות דיג (ש"ד) - שאלות חקירה

כשיוצאים לדיג שמים פיתיון בקרס ומשליכים את החכה למים. איננו יודעים מה בדיוק נתפוס. ב"שאלת דיג" אין אנו יודעים מה תהיה התשובה. אנו מנסים לדוג מידע.

דוגמאות:

"מי רוצה לשחק כדורגל?"
"ממה עשויות נקניקיות?"
"מדוע יש לנו מבחנים בכל שנה?"

שאלות ציד (ש"ץ) - שאלות אימות

כשיוצאים לציד, יורים רק כשרואים משהו שרוצים לירות בו ואז מכוונים בזהירות לעבר המטרה. אתם יכולים להחטיא או לפגוע, אבל אתם תמיד יודעים מה הייתה מטרתכם. בשאלת "ציד" אתם תמיד יודעים מהי מטרתכם. בשאלות ציד משתמשים כדי לבדוק דברים. התשובה יכולה להיות תמיד "כן" או "לא".

דוגמאות:

"האם היית בבית-הספר אתמול?"
"האם אתם אוהבים מתמטיקה?"
"האם אלה האופניים שלך?"

כששואלים שאלה צריך לנסות לדלות באמצעותה כמה שיותר מידע. צריך גם לדעת איזה סוג של שאלה אנו רוצים לשאול.

אם נבצע תחילה מ"ן ומ"ח, נוכל לדעת אילו שאלות כדאי לשאול.

כרטיסי עבודה לחלמיד

תרגול

1. אילו מהשאלות הבאות הן שאלות דיג (ש"ד) ואילו הן שאלות ציד (ש"ץ)?
 - א. "האם אתה יודע מיהו אלוף העולם באגרוף במשקל בינוני?"
 - ב. "מיהו אלוף העולם באגרוף במשקל בינוני?"
 - ג. "מי שבר את החלון במסדרון?"
 - ד. "אילו היית רואה מישהו ששובר את החלון בכוונה - האם היית מדווח עליו?"
 - ה. "מה עשית אתמול בערב?"
 - ו. "האם צפית בטלוויזיה אתמול בערב?"
 - ז. "האם את רוצה חופשה היום?"
 - ח. "מה היית רוצה לעשות לו היית בחופשה היום?"
 - ט. "כמה אשתכר בתפקיד זה?"
 - י. האם תהיה העלאת שכר שנתית?"
2. המורה חושב על אחד מהדברים הבאים. אילו שאלות תוכלו לשאול על מנת לגלות על מה הוא חושב? נסו לגלות זאת באמצעות מספר השאלות הקטן ביותר.

תפוח אדמה, רובה, סבון, משחת שיניים, גפרור, כדורגל, פרה, פוליטיקאי, חזיר, מבחן, אמבולנס, צפרדע, הימורים, תאונה, גבינה, טבעת, ספר, ערפל, משטרה, היפופוטם, חילון, שושנה, דבורה, בורג, ספר, עיפרון, קורנפלקס, טלוויזיה, שיניים, אוטובוס.
3. * כמנהלים אתם מראיינים מועמד לתפקיד מסויים (התפקיד הוא נהג, מורה או פקיד בנק — בחרו באחד מתוך אלה). אילו שאלות הייתם שואלים? חשבו על ארבע ש"ד וארבע ש"ץ.
4. * בדרכה הביתה בערב לאחר שביקרה אצל חברה, נשדדה קשישה ברחוב. מישהו תקף אותה וחבט על ראשה ואז גנב את תיקה שהכיל מעט כסף. על סמך תיאורה של הקשישה, מצאה המשטרה חשוד אחד וגילתה שהוא נושא עמו בדיוק את סכום הכסף שנגנב מתיקה של הקשישה. בהיותך שוטר, אתה חוקר את הקשישה ואת החשוד. אילו שאלות היית שואל את האישה? אילו שאלות היית שואל את החשוד?

פעולה

1. החליטו האם אתם מעוניינים לחקור את המצב (ש"ד) או שאתם מעוניינים לבדוק משהו (ש"ץ).
2. אם אינכם יודעים מה לעשות — שאלו תחילה ש"ד. אז, כשיש לכם מושג כלשהו, שאלו ש"ץ — כדי לבדוק את המידע.
3. משתמשים בש"ץ כשרוצים תשובות של כן או לא.
4. היות שאין באפשרותכם לדעת את כל האפשרויות, צריך להשתמש מדי פעם בש"ד על מנת לפתוח אפשרויות חדשות.

פרוייקט

1. * כנופיה של בריונים שוברת שמשות וטלפונים ציבוריים ללא סיבה נראית לעין. לבסוף הם נתפסים. העובדת הסוציאלית רוצה לדעת מדוע הם מתנהגים בצורה כזו. אילו שאלות עליה לשאול?
2. הרכיבו שאלון בן 12 שאלות המכוון לצרכנים במטרה לגלות איך ניתן לשפר את עריכת הקניות שלהם.